

Namsos, 16. desember 2013

Julebrev fra KLV

Når nettene blir lange og kulda setter inn er det på tide å summere opp KLV-året i et julebrev igjen. En nyttig øvelse for administrasjonen egentlig.

Laksesesongen. I skrivende stund er det bare fangststatistikken for årets sjølaksefiske som er publisert. Den viser en kraftig nedgang i fangstene på 25 % sammenlignet med i fjor og hele 35 % lavere om man ser på gjennomsnittet for perioden 2008-2012. I Namsos kommune ble det imidlertid i vekt fanget om lag 30 % mer enn i fjor. De endelige tallene over rapporterte fangster i elv er som sagt ikke ferdigstilt og vi mangler mange av detaljene. Men i et julebrev kan man gi et bilde. Flere beskriver årets laksesesong som middels til dårlig. Som vanlig er det variasjoner både mellom geografiske områder og mellom vassdrag. I fire regioner ble det ved midtsesongevalueringen vurdert som nødvendig å gjennomføre ekstraordinære innskrenkninger i fisket for å bidra til at gytemålet kunne bli nådd. Med Namsen som nærmeste nabo fikk vi ved flere anledninger melding om fangst av uvanlig små og tynne laks. Ut i fra antall laks ser årets sesong i Namsenvassdraget bra ut, mens samlet vekt av fangstene må sies å være heller dårlig. Isolert gir fangsttall bare en indikasjon på situasjonen for villaksen. Det er likevel tydelig at samlet fangst for sjø og elv er nedadgående og at vi må legge ytterligere innsats til for å snu trenden.

KLV har som medlem i en arbeidsgruppe nedsatt av Miljødirektoratet brukt mye tid på utredning av **Norsk laksesenter** (NLS) i året som gikk. Arbeidsgruppen anbefalte at det opprettes en stiftelse med ett styre og fire enheter lokalisert i Tana, Namsos, Lærdal og på Sørlandet. KLV ville da bli en av enhetene i NLS. Følges anbefalingene opp vil NLS bety en kraftfull satsing for villaksen. Rapporten fra arbeidsgruppen ble overlevert Miljødirektoratet 1. juli og flere har deretter gitt innspill til innholdet i den. Miljødirektoratet har ennå ikke oppsummert og gitt sin innstilling til Miljøverndepartementet og det er ennå usikkert om NLS blir realisert.

Ved siden av alt omkring NLS har vi vært på ballen i viktige saker for villaksen. Vi har blant annet arrangert et seminar med 115 deltakere om skadelig mengde lakselus, på både oppdrettslaks, villaks og sjørret. Videre kan en titt på våre kronikker/innlegg på hjemmesida gi et bilde av KLV eller villakseåret 2013.

Vi startet i **januar** med et innlegg i Dagens næringsliv med tittelen "**Villaksen må ha vann – hele tiden**". Her påpekte vi at villaksen ikke må bli taperen når NHO med flere ønsker effektkjøring av kraftverk og bygging av flere strømkabler til nabolandene for å øke verdiskapningen. Denne ble fulgt opp av et lignende innlegg i Nationen samme måned. Dette i forbindelse med en Enova-konferanse i Trondheim. I januar skrev vi også innlegget "**Flott med steril oppdrettslaks**" i flere lokalaviser som en kommentar til at steril oppdrettslaks skal testes ut i fem kommersielle anlegg.

Forslag til kvalitetsnorm for villaks som ble sendt ut til høring i midten av januar fikk mye negativ omtale i media. Vi forsvarte ideen og mente at en kvalitetsnorm kan bidra til økt kunnskapsbasert forvaltning av villaks både i og utenfor nasjonale laksefjorder og vassdrag. I **februar** skrev vi innlegget: "**Villaksen gis viktig kvalitetsnorm**" som ble publisert i Nationen. Samme måned brukte vi nylige publiserte resultater fra Irland om økt dødelighet hos villaks på grunn av **lakselus** og oppfordret til at oppdrettere som planlegger bruk av "lusefrie" anlegg burde prioriteres ved tildeling av de annonserte nye miljøvennlige "grønne" konsesjonene. Dette innlegget ble publisert på kyst.no, i Fiskaren og i Nationen. I februar fikk vi også publisert innlegget: "**Usolidariske gyrotilhengere**" i Adresseavisen. Dette i forbindelse med stor motstand i noen grupper mot å gjennomføre planlagte tiltak for å bli kvitt parasitten i Driva.

I **mars** la regjeringen fram sin **strategi for mineralnæringen**. I en artikkel i Adresseavisen med tittelen "Ufattelige verdier i norske fjell" gikk det fram at det i norsk berggrunn skal ligge mineralverdier for minst 2500 milliarder kroner. Vi svarte og poengterte i samme avis at det er "**Ufattelig verdier også i villaks**" og at utvinning må ta hensyn til villaksen og det særlig i nasjonale laksefjorder og vassdrag. Innlegget ble også trykket i Namdalsavisa og i Nationen.

Namsblanken fikk vår oppmerksomhet i **april**. Namsskogan kommune vil ikke bidra i prosessen rundt revisjon av vilkårene i gamle konsesjoner samtidig som de ønsker en skadelig utbygging av Trongfossen i dens kjerneområde. Vi fikk innlegget "**Unik liten laks går tapt i stor kraftkommune**" på trykk i Dagens næringsliv.

I **september** ble kvalitetsnormen vedtatt av Kongen i statsråd. At villaksen som første art i norsk natur gis **kvalitetsnorm etter naturmangfoldloven** viser både at den har høy status og at bestandstilstanden ikke er tilfredstillende! I innlegget "**Villaksen er først ute**" skrev vi at "kvalitetsnormen kan bidra til mer villaks. Innlegget ble trykket i Adresseavisen og i Fiskaren.

Så ble det i **oktober** tid for stam- og overvåkingsfiske i mange elver og flere aviser fordelt over landet hadde oppslag om mye rømt oppdrettslaks på gyte plassene. Vi skrev innlegg om villaksens egenart, genetiske endringer og støttet forsøk med bruk av steril laks i oppdrettsanlegg. Innlegget sto på trykk i flere aviser rundt om i landet, blant annet i Tidens Krav her med tittelen "**Må forbli Surnalaks**". I oktober kom også rapporten fra NVE og Miljødirektoratet med deres prioriterte liste over vassdrag for kommende vilkårsrevisjoner. Vi skrev innlegget "**Nå skal vann til villaks og vann til kraft fordeles**" der vi oppfordret til å ha fokus på villaksen når det viktige revisjonsarbeidet faktisk starter. Innlegget ble først trykket i Adresseavisen. Senere ble innlegget tilpasset og trykket i flere regionaviser.

Villaksen var i en periode rundt regjeringsskifte borte fra den politiske debatten og vi hadde i oktober et mislykket forsøk på å poengtere i Dagens næringsliv at "**Ikke la villaksen drukne i klimadebatten**".

I **november** stilte KLV spørsmålet "**Klarer vi å ta vare på våre varige verdiger?**" i Namdalsavisa. Innlegget hadde utgangspunkt i en episode med tørlegging av gyteområder i Namsen pga reparasjoner i et av kraftverkene og ny informasjon om stor dødelighet på sjørreten i Namdalen pga lakselus.

Vi skriver **desember** og har hatt et innlegg om Stortingets viktige ekstrabevilgning på 10 mill til å bekjempe gyroen i Driva. Innlegget "**Viktig villaksbevilgning**" sto på trykk i Tidens krav, Namdalsavisa og i Nationen. Vi har også skrevet om forslaget til å flytte ansvaret for villaksen fra Miljøverndepartementet. Saken ble uaktuell og innlegget "**Sårbar villaks på flyttefot?**" er derfor kun lagt ut på vår egen hjemmeside. I skrivende stund ligger et innlegg om steril oppdrettslaks til vurdering hos noen redaksjoner.

KLV ønsker dere alle en riktig så glitrende jul!

Frode, Tone, Kjersti og Knut*

**vår gode samarbeidspartner ansatt i Statens naturoppsyn*

Klasse 9C fra Høknes ungdomsskole vant konkurransen om å lage "årets villaks" under Forskningsdagene 2013. KLV var med og planlegge arrangementet og sammen med Kjersti gjennomførte vi en annerledes natursti for mange skoleklasser.

